

Elinvoima tiivistyy numeroihin

TULOKSET SUOMEN 37 KESKUSTASTA

Kauppojen vähentyessä ravintolat säilyttivät asemaansa. Keskustan asukasmäärät ovat keskimäärin kasvussa. Tiedot perustuvat vuosittaiseen elinvoimalaskentaan. Tuloksia on julkistettu vuodesta 2015.

Elinvoimalaskenta perustuu *Elävät Kaupunkikeskustat (EKK) ry:n* käyttämään menetelmään. Sen avulla seurataan elinvoiman kehittymistä Suomen kaupunkikeskustoissa. Tunnusluvuista näkyy liikeilojen jakauma: kauppojen ja ravintoloiden sekä tyhjien liikeilojen osuudet. Tulos suhteutetaan asukasmäärään.

Elinvoimaluvun vuosittainen lasku on 2019–2022 ollut keskimäärin -3,9 %, mutta viimeisin vuosimuutos jaksolla 2021–2022 oli -2,3 %. Syynä keskustojen elinvoiman laskuun ovat mm. kaupan rakennemuutos ja verkkoasioinnin kasvu. Kaupparjonta keskustojen ulkopuolella on vähentänyt keskusta-asiointia. Etätyön lisääntyminen ja kansainvälisten matkailijoiden väheneminen on heijastunut keskustoihin. Tyhjiä liikeiloja on keskimäärin 11,4 % (kolme vuotta sitten 10,3 %).

Verkkokauppaa tutkittiin yhdeksässä kaupungissa. Verkkokauppa voi olla mahdollisuus keskustan yrityksille – keskimäärin 61 % kivijalkakaupoista ja 51 % ravintoloista käy verkkokauppaa. Ilmiö on selvästi vahvistunut parissa vuodessa.

Vartin keskusta on uusi kaupunkikehittämisen käsite. Kaikki kilometrin säteellä keskipisteestä on Vartin keskustassa. Jos kotiovelta matka keskustan keskipisteeseen on yksi kilometri, niin kävely sinne kestää korkeintaan vartin. Kaupat, ravintolat ja palvelut pitää sijaita keskustassa. Isot kaupungit rakentuvat useista Vartin keskustoista. Asukasmäärät Vartin keskustoissa ovat 10 vuoden aikana nousseet keskimäärin 10,5 % ja yli 100 000 asukkaan kaupungeissa 12,0 %.

Jäntevä kaupunki hidastaa ilmastonmuutosta. Vartin keskustoissa asuu keskimäärin 6 690 as/km² (yli 100 000 asukkaan kaupungit v. 2020). Tavoitelukuna voisi olla 8 000 as/km². Kaupungin rakentuessa jäntevästi arkielämäiset lyhenevät, joukkoliikenne toimii, sähköavusteinen mikroliikkuminen vahvistuu. Viisaat kaupungit tiivistävät lisä-, täydennys- ja korotusrakentamisella vähentääkseen liikkumisetäisyyksiä.

Investoinnit keskustaan tukee kaupungin kestävyttä ja hillitsee ilmastonmuutosta. Asiakasvirtojen vahvistajia ("traffic builders") ovat esimerkiksi isot ruokakaupat, oppilaitokset, uudenlaiset kirjastot, vetovoimaiset taidemuseot, tapahtumapaistot ja suuret monitoimiareenat sijaiten lähellä keskustan keskipistettä.

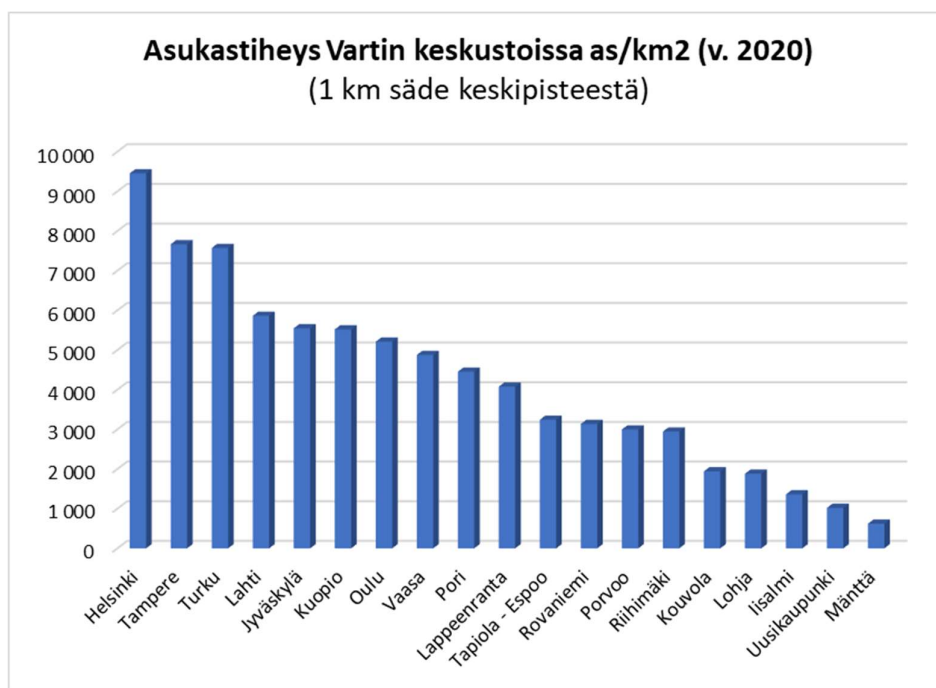
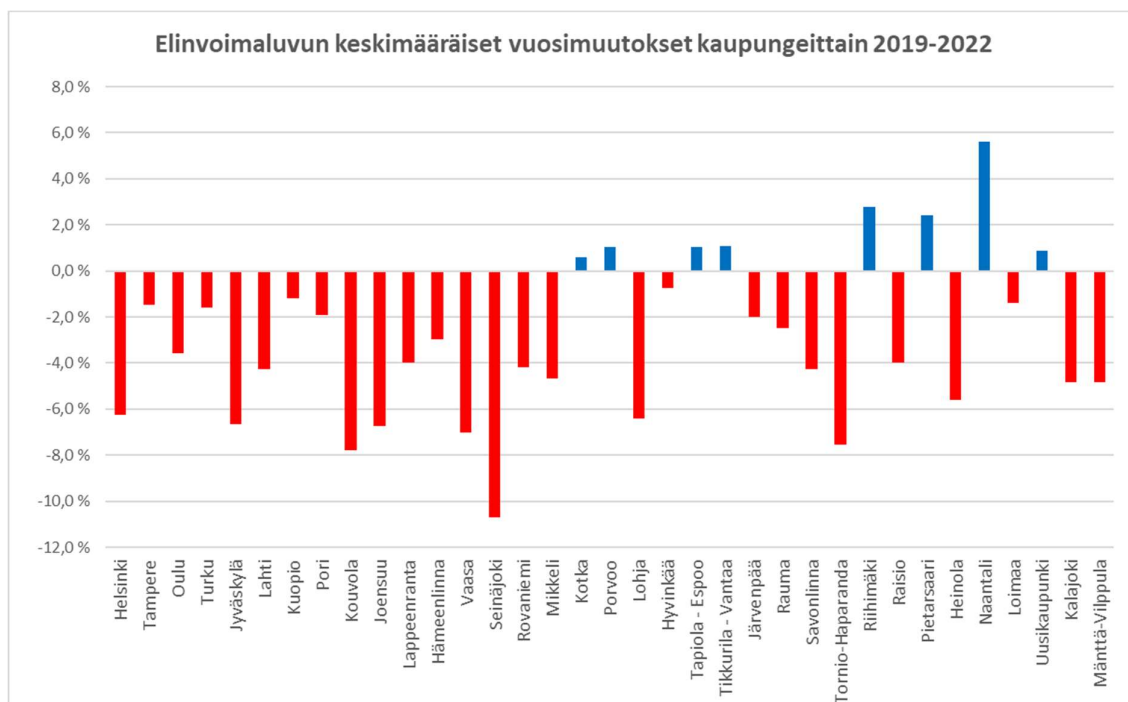
KAUPUNKIKESKUSTOJEN ELINVOIMATULOKSIA 2022

TietojärjestelmäPalvelu Salokorpi Oy / Martti Wilhelms (p.050 538 4334)

Elinvoimalaskentaa on tehty vuodesta 2015 alkaen sähköiselle karttapohjalle.

Kevään 2022 laskennassa oli mukana 37 kaupunkia.

Elinvoimalaskennan tulokset on kerätty tilastoliitteeseen, joka löytyy osoitteesta: www.allincityapp.com

Vartin keskuksien tarkastelu perustuu Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen YKR-ruutuaineistoon.

VALTAKUNNALLINEN ELÄVÄT KAUPUNKIKESKUSTAT RY (EKK) PÄHKINÄNKUORESSA

mediasivut: www.kaupunkikeskustat.fi

”JO 25 VUOTTA ELÄVIÄ KESKUSTOJA SUOMEEN”

Järjestö on perustettu 1997. Siihen kuuluu kattavasti kaupunkikeskustatoimijoita ympäri Suomea. Kehittämistyökaluihin kuuluvat esimerkiksi kaavoitus, rakenteellinen ja kaupunkikuvallinen kehittäminen, kiinteistöjen ja kortteleiden jalostaminen, kaupallisten toimintojen kehittäminen sekä erilaiset markkinointi- ja viestintätuotteet sekä elämykselliset keskustatapahtumat.

- jäseniä on lähes 100 lähtien kaupungeista, kaupunkikeskustayhdistyksistä, kaupan keskusjärjestöistä, kaupan keskusliikkeistä, keskustakehittämisen kärkiasiantuntijoista
- kotipaikka on Helsingissä Kuntatalolla, Ympäristöministeriö on yhdistyksen päätökijä
- kattojärjestö suomalaisten kaupunkikeskustojen kehittämissyhteistyölle
- edistää kaupunkikeskustojen kehittymistä ja synnyttää yhteistyötä eri kaupunkikeskustojen osapuolten välille, innostaa investointeihin ja edistää asiantuntemusta
- julkistaa vuosittain toukokuussa keskustojen elinvoimatulokset (Kuopiossa 27.5.2022)
- erilaisia suosituksia mm. Liikennesuositus (10.5.2020), Viisas kaupunkivihreä (10.10.2020), Suosituksia kestävään keskustakehittämiseen / YM (7.12.2021)
- webinaareja (24.3.2022 Arktinen tutkimustorstai), juhlakonferenssi TURKU 31.8.-1.9.2022.
- keskustaTEKO-palkinto 2.11.2021 Vekara-Varkaus (Senaatintorin yhteisterassi 19.10.2020)
- syysopintomatkoja: 2006 Bilbao, 2007 Genova, 2008 Budapest, 2009 Berliini, 2010 Torino, 2011 Pietari, 2012 Lontoo, 2013 Praha/Dresden, 2014 Tallinna, 2015 Bratislava/Wien, 2016 Varsova, 2017 Parma/Bologna/Pavia, 2018 Pariisi, 2019 Hampuri/Bremen, 6.-8.10. 2022 Rotterdam/Amsterdam/Delft

VALTAKUNNALLISET KAUPUNKIKESKUSTAPALKINNOT

1. Kajaani	1999	12. Kokkola	2011
2. Lahti	2000	13. Mikkeli	2012
3. Oulu	2002	14. Kemi	2013
4. Kouvola (ja Hämeenlinna)	2003	15. Kuopio	2014
5. Pori	2004	16. Hyvinkää	2015
6. Joensuu	2005	17. Tampere	2016
7. Vaasa	2006	18. Helsinki	2017
8. Jyväskylä	2007	19. Lappeenranta	2018
9. Imatra	2008	20. Tikkurila/Vantaa	2019
10. Rauma	2009	21. Kouvola	2020
11. Kotka	2010	22. Turku	2021
		23. Pietarsaari 11.5.2022	

lisätietoja: tj. **Pokko Lemminkäinen** / puh. 040 555 3462, valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat (EKK) ry, pokko.lemminkainen@kaupunkikeskustat.fi, twitter: @PLemminkainen